

de zeventig weken van Daniël

**5a. de eerste helft van de 70e week
(vers 27)**

GB conferentie Maarn
26 september 2026

Daniël 9 (naar ISA)

²⁵ ...vanaf het uitgaan van het woord om Jeruzalem te doen terugkeren en te bouwen, **tot Messias, Vorst**, zijn zeven weken en tweeënzestig weken.

²⁶ En na de tweeënzestig weken zal **Messias** afgesneden worden, en er is niets voor **Hem**. En de stad en het heiligdom zal het volk van **de komende Vorst** verderven. En zijn einde is met een overstroming, en tot het einde is oorlog; verwoestingen zijn vastgesteld.

- Messias, Vorst (:25)
- Messias (:26)
- Hem (:26)
- de komende Vorst (:26)

Daniël 9 (naar ISA)

²⁷ En Hij zal een verbond versterken voor de velen, één week.

En in de helft van de week zal Hij slachtoffer en offergave doen ophouden.

En op een vleugel van gruwelen is een verwoester, en tot aan de voleinding zal wat vastgesteld is uitgegoten worden over wat verwoest is.

- Messias, Vorst (:25)
- Messias (:26)
- Hem (:26)
- de komende Vorst (:26)
- **twee keer “Hij” (:27)**

Daniël 9 (naar ISA)

²⁷ En **Hij** zal een verbond versterken voor de velen,
één week.

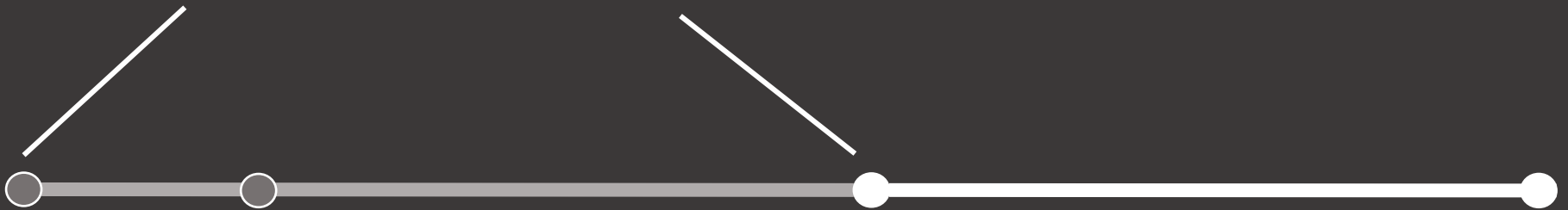
- Hij = Messias, de komende Vorst

Daniël 9 (naar ISA)

²⁷ En **Hij** zal een verbond versterken voor de velen, één week.

7 + 62 weken
tot Messias, Vorst

70e week
een verbond
versterkt/bekrachtigd

Daniël 9 (naar ISA)

²⁷ En in de helft van de week zal Hij slachtoffer en offergave doen ophouden.

7 + 62 weken
tot Messias, Vorst

70e week
een verbond
versterkt/bekrachtigt

- de 70e week wordt verdeeld in twee helften
- twee keer 3 ½ jaar

Daniël 9 (naar ISA)

²⁷ En Hij zal een verbond versterken voor de velen, één week.

- zeven jaar lang wordt door de Messias een verbond versterkt/bekrachtigd
- en in de helft van de week, na 3 ½ jaar, zal Hij slachtoffer en offergave doen ophouden

wanneer begint
de zeventigste week?

Daniël 9 (naar ISA)

²⁵ ...tot Messias, Vorst,
zijn zeven weken en tweeënzestig weken.

- na 7 + 62 weken:
 - ✓ Jezus wordt gezalfd met heilige geest (Hand.10:38)
 - ✓ Zijn openbare optreden begint
 - ✓ **de 70e week begint**

- de bestemde tijd is vervuld (Mark. 1:15)

Daniël 9 (naar ISA)

²⁷ En Hij zal een verbond versterken voor de velen, één week.

- grondbetekenis: sterk zijn / sterk worden
- hier: sterk maken / versterken
- niet: een verbond **sluiten**, maar: een verbond **versterken**

Daniël 9 (naar ISA)

²⁷ En Hij zal een verbond versterken voor de velen, één week.

- het onderwerp is **Messias, de komende Vorst**
- Hij **versterkt** een verbond dat er dus al is
- dat verbond is voor “de velen” = van jouw volk en jouw heilige stad
- **welk verbond?**

Daniël 9 (naar ISA)

²⁷ En Hij zal een verbond versterken voor de velen, één week.

Mattheüs 26 (naar ISA)

²⁸ Want dit is Mijn bloed van **het verbond, dat voor velen** wordt uitgegoten tot vergeving van zonden.

- Daniël 9: het verbond => voor de velen
- bij Jezus: het bloed van het verbond => voor velen
- Lukas 22:20 => het **nieuwe** verbond

Romeinen 15 (naar ISA)

⁸ Want ik zeg dat Christus een dienaar van de besnijdenis is geworden vanwege Gods waarheid, om de beloften van de vaders te bevestigen.

- Christus bevestigt wat God aan de vaders heeft beloofd
- het nieuwe verbond (Jer. 31:31-34; Hebr. 9:15)
- bevestigen = versterken/bekrachten

Hebreeën 2 (naar ISA)

³ hoe zullen wij ontkomen,
als wij zo'n grote redding veronachtzamen, die,
nadat zij haar begin had genomen
om gesproken te worden door de Heer,
aan ons bevestigd werd door hen die het gehoord
hadden,

⁴ God medegetuigende door tekenen en wonderen en
allerlei krachten en uitdelingen van heilige geest,
overeenkomstig Zijn wil.

- de boodschap werd **bekrachtigd**, doordat God **meegetuigde** door tekenen en wonderen

hoe lang duurde
Jezus' openbare optreden?

Lukas 13 (naar ISA)

⁶ En Hij zei deze gelijkenis:

Iemand had een vijgenboom, geplant in zijn wijngaard, en hij kwam om vrucht eraan te zoeken en vond die niet.

⁷ En hij zei tot de wijngaardenier: Zie, drie jaren kom ik vrucht zoeken aan deze vijgenboom en ik vind die niet. Hak hem om! Waarom maakt hij ook de grond nutteloos?

- de Heer die tot Israël kwam, maar geen vrucht vond
- **ruim 3 jaar**

Johannes 2

¹³ En het Pascha van de Joden was nabij,
en Jezus ging op naar Jeruzalem.

Johannes 6

⁴ En het Pascha, het feest van de Joden, was nabij.

Johannes 12

¹ Jezus dan kwam zes dagen vóór het Pascha in Bethanië.

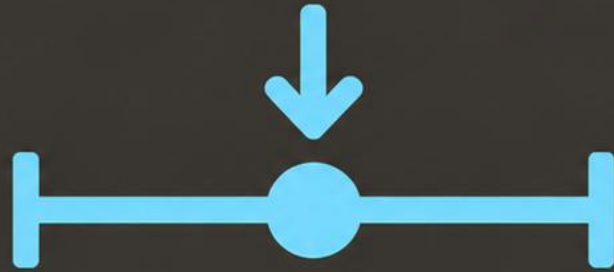
Johannes 4

³⁵ Zeggen jullie niet: Nog vier maanden zijn er,
en dan komt de oogst?
(...)

Johannes 5

¹ Na deze dingen was er een feest van de Joden...

- vier keer is er in het Johannes evangelie sprake van een Pascha
- ruim drie tot vier jaar
- Daniël geeft de precieze termijn: **3 ½ jaar**

wat gebeurt er
in de helft van de week?

Daniël 9 (naar ISA)

²⁷ En in de helft van de week zal Hij slachtoffer en offergave doen ophouden.

- slachtoffer en *offer*gave
- *minḥāh* > andere vertalingen: spijsoffer of graanoffer
- samen vormen ze de hele offerdienst

- men hield niet op met offeren
- maar Christus bracht de vervulling van de offers
- daarmee had de offerdienst zijn functie en geldigheid verloren

Daniël 9 (naar ISA)

²⁷ En in de helft van de week zal Hij slachtoffer en offergave doen ophouden.

- **Hebreeuws:**
 - ✓ **Dan. 9:27: šābat → doen ophouden**
 - ✓ **Dan. 8:11: *rûm* → wegnemen/verwijderen**
 - ✓ **Dan. 11:31: *sûr* → wegnemen/verwijderen**
- **Daniël 9:27 gebruikt dus niet dezelfde formulering als waar een vijandige macht het offer wegneemt**

Daniël 9 (naar ISA)

²⁷ En in de helft van de week zal Hij slachtoffer en offergave doen ophouden.

Hebreeën 10 (naar ISA)

⁹ **Hij heft het eerste op,**
opdat Hij het tweede zou doen staan...

- Dan. 9:27 LXX: *airō* — wegnemen, verwijderen
- Hebr. 10:9: *anairēō* — opheffen, buiten werking stellen
- het eerste: offerdienst van het oude verbond (Hebr. 10:1-6)
- het tweede: de offergave van het lichaam van Jezus Christus (Hebr. 10:10)

Daniël 9 (naar ISA)

²⁷ En in de helft van de week zal Hij slachtoffer en offergave doen ophouden.

Hebreeën 10 (naar ISA)

¹⁸ Waar nu vergeving van deze is,
is er geen offergave meer voor zonde.

- de offerdienst ging nog door, maar het offer waarop deze vooruitwees was gebracht
- de offers hadden hier feitelijk hun functie mee verloren

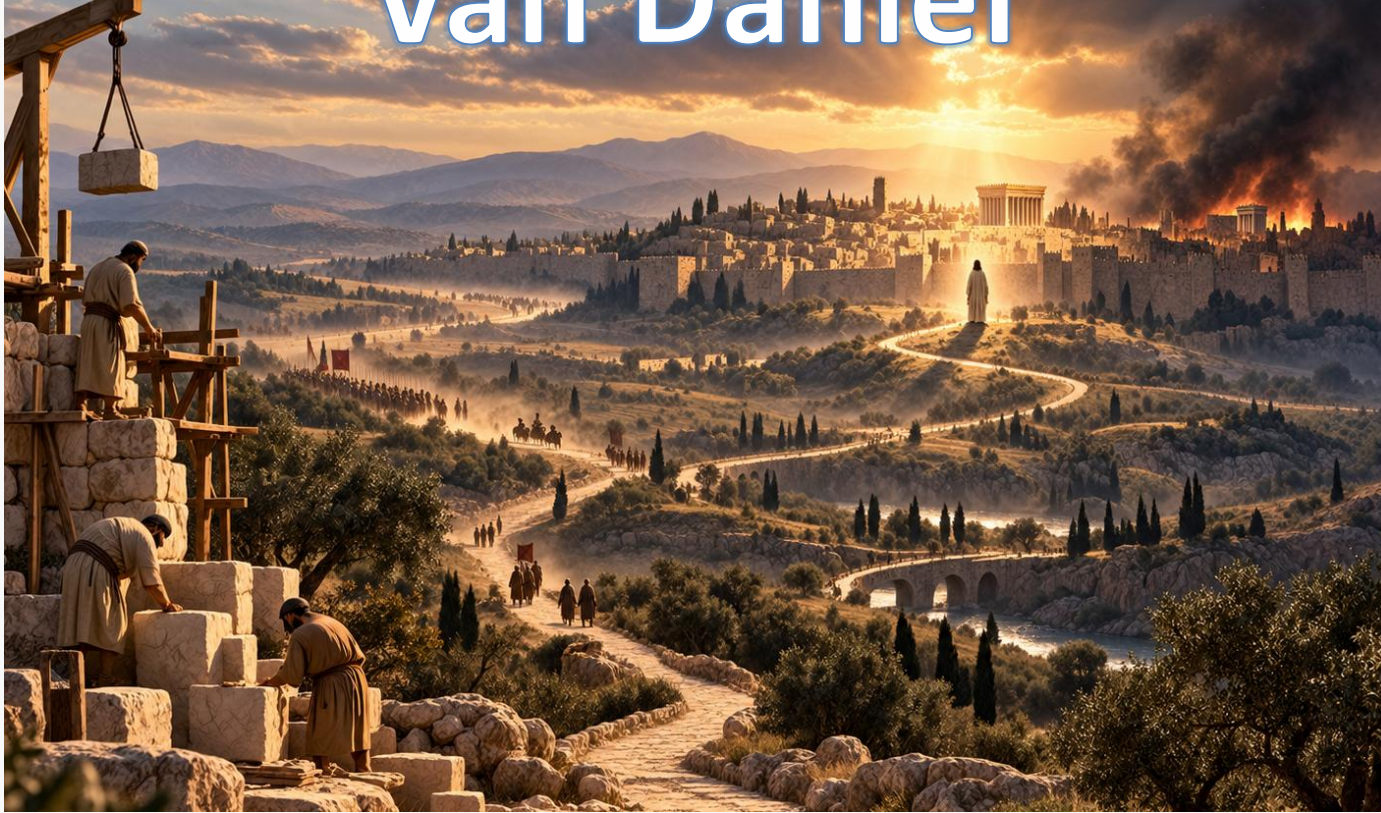
3½ jaar

3½ jaar

**dit was
de eerste helft**

**nu André met
de tweede helft**

de zeventig weken van Daniël

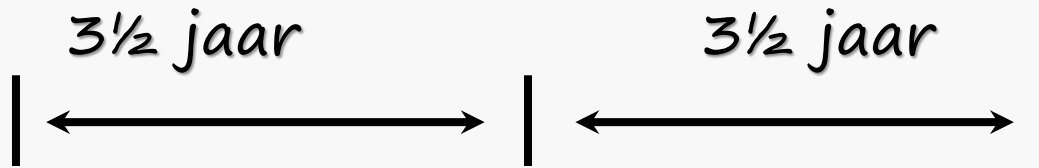
5b. na de helft van de week (Daniël 9:27)

26 september 2026
GB-conferentie Maarn

Gerard eindigde bij "de helft van de week":

- de Messias deed slachtoffer en spijsoffer ophouden
- Hijzelf is **het** slachtoffer: Hij werd **geslacht** (tijdens Pascha!) en steeg drie dagen later als het ware offer op...
 - daarom kon Hij als **Opgestane** ook de rest van de week het verbond bekrachtigen! >

70e week

doop Messias

dood & opstanding

??

Handelingen 1 (NBG-*plus*)

¹ Mijn eerste boek heb ik gemaakt, Teofilus,
over al wat Jezus **begonnen** is
te doen en te leren,
² tot de dag dat Hij werd opgenomen...

'Handelingen' beschrijft de voortzetting
van wat Jezus Christus deed en leerde

TON	MEN	ΠΡΩΤΟΝ	ΛΟΓΟΝ	ΕΠΟΙΗCΑΜΗΝ	ΠΕΡΙ	ΠΑΝΤΩΝ	Ω	ΘΕΟΦΙΛΕ	ΩΝ
het	inderdaad	eerste	verslag	-ik-maak~	aangaande	alle-dingen	o!	Teofilus	die
Mijn	_	eerste	boek	heb ik gemaakt	over	al	_	Teofilus	wat

ἤΡΞΑΤΟ	Ο	ΙΗΣΟΥC	ΠΟΙΕΙΝ	ΤΕ	ΚΑΙ	ΔΙΔΑCΚΕΙΝ
-(hij)-begint~	de	Jezus	!te-doen	bovendien	en	!te-onderwijzen
begonnen is	_	Jezus	te doen	_	en	te leren

Handelingen 1 t/m 7 beschrijft hoe opnieuw in Jeruzalem het volk en de heilige stad het verbond wordt bekrachtigd:

- nu namens de opgestane Messias met vele en grote wondertekenen
- Stefanus is de laatste van hen in Jeruzalem (Handelingen 6:8):
En Stefanus, vol van genade en kracht, deed wonderen en grote tekenen onder het volk.
- na de steniging van Stefanus door het Sanhedrin eindigt deze bekrachtiging in Jeruzalem abrupt

een onafhankelijke datering

het jaar dat Paulus werd geroepen

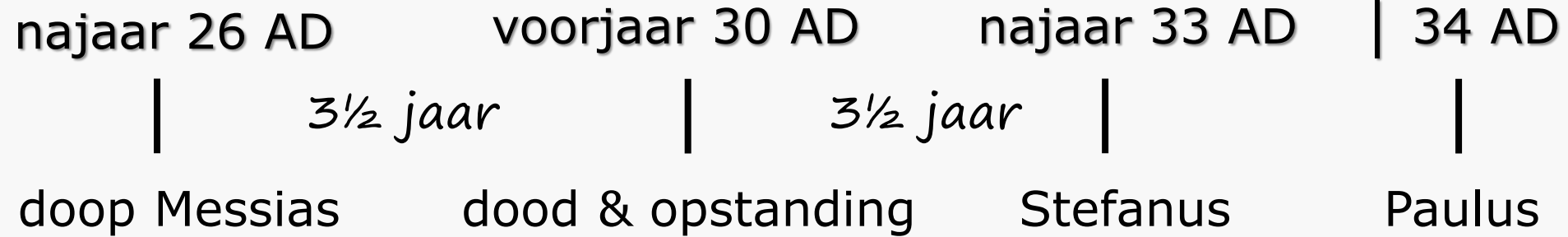
Belangrijk ijkpunt in chronologie van 'Handelingen' is de apostelvergadering (Hand 15) in 48 AD

- teruggerekend vanuit Galio (Hand.18:12) die in 51/52 AD proconsul was van Achaje
- Paulus beschrijft in Galaten 2:1 dat dit veertien jaar na zijn roeping was.
- $48 \text{ AD} - 14 = 34 \text{ AD}$

Gaan we uit van **30 AD** als het jaar van Jezus' dood en opstanding, dan was Paulus' roeping dus één jaar na de steniging van Stefanus (in 33 AD)

- sluit naadloos aan bij het verslag in Handelingen:
 - Saulus verschijnt voor het eerst op het toneel bij Stefanus' steniging
 - wordt vanaf dan een extreem vervolger maar onder die omstandigheden geroepen

70e week

ná de zeventigste week

27 En Hij zal het verbond bekrachtigen
voor de velen, één week;
en in de helft van de week
zal Hij slachtoffer en offergave doen ophouden;
en op een vleugel...

= rand, zijvleugel
▪ van het heiligdom?

מְשִׁימִים	שְׁקוּצִים	כְּנֶף	וְעַל
troosteloos-makende	gruwelen	vleugel-van	en-op
zal-komen-een-verwoester	van-gruwelen	een-vleugel	en-op

27 En Hij zal het verbond bekrachtigen
voor de velen, één week;
en in de helft van de week
zal Hij slachtoffer en offergave doen ophouden;
en op een vleugel
zijn gruwelen die verwoesten...

*afgoderij en godslastering op het
tempelcomplex die verwoesting brengen*

מְשֻׁמֵּם	שְׁקוּצִים	כְּנָף	וְעַל
troosteloos-makende	gruwelen	vleugel-van	en-op
zal-komen-een-verwoester	van-gruwelen	een-vleugel	en-op

27 En hij zal het verbond bekrachtigen
 voor de velen, één week;
 en in de helft van de week
 zal Hij slachtoffer en offergave doen ophouden;
 en op een vleugel
 zijn gruwelen die verwoesten;
 en tot de **voleinding** zal wat **vastbesloten** is
 worden uitgegoten over het **verwoeste**.

als echo van vers 26:

"tot het einde (...) vastbesloten verwoestingen.

וְנִחְרָצָה	- כָּלָה	וְעַד
en-besloten-zijnde	beëindiging	en-tot-aan
en-waartoe-vast-besloten-is	de-voleinding	en-wel-tot-aan-toe

עַל - שִׁמָּם	תִּתֵּן
troosteloos-zijnde	op zij-wordt-uitgestort
wat-is-woest	over dat-zich-zal-uitstorten

terug naar Daniël 9:24

"tot verzegeling van gezicht en profeet"

3993 AH ————— 3999 AH | 4000 AH

70e week

jubileumjaar
Paulus geroepen

Israël gestruikeld

gezicht en profeet verzegeld

apostel der natiën